



EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 6.12.2012
COM(2012) 757 final

2012/0352 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

**ar ko groza Padomes Īstenošanas lēmumu 2011/344/ES par Savienības finanšu
palīdzības piešķiršanu Portugālei**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Pēc Portugāles pieprasījuma Padome 2011. gada 17. maijā piešķir Portugālei finansiālu palīdzību (Padomes Īstenošanas lēmums 2011/344/ES), lai atbalstītu spēcīgu ekonomikas un finanšu reformu programmu, kuras mērķis ir atjaunot uzticību, ļaut ekonomikai atkal uzsākt ilgtspējīgu izaugsmi un nodrošināt finansiālo stabilitāti Portugālē, Eurozonā un ES.

Saskaņā ar Lēmuma 2011/344/ES 3. panta 10. punktu Komisija kopā ar SVF un sadarbībā ar ECB ir sesto reizi veikusi pārskatīšanu, lai novērtētu progresu pieņemto pasākumu īstenošanā, kā arī pieņemto pasākumu efektivitāti un ekonomisko un sociālo ietekmi.

Ņemot vērā nesenās ekonomiskās, fiskālās un finanšu norises un politikas pasākumus, Komisija uzskata, ka programmas mērķu sasniegšanai ir nepieciešamas dažas izmaiņas palīdzības pamatā esošajos ekonomikas politikas nosacījumos, kā izskaidrots ierosināto Padomes Īstenošanas lēmuma grozījumu apsvērumos.

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

**ar ko groza Padomes Īstenošanas lēmumu 2011/344/ES par Savienības finanšu palīdzības
piešķiršanu Portugālei**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 2010. gada 11. maija Regulu (ES) Nr. 407/2010, ar ko izveido Eiropas finanšu stabilizācijas mehānismu¹, un jo īpaši tās 3. panta 2. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Padomes Īstenošanas lēmuma 2011/344/ES 3. panta 10. punktu Komisija sadarbībā ar Starptautisko Valūtas fondu (SVF) un saziņā ar Eiropas Centrālo banku (ECB) ir veikusi sesto pārskatīšanu attiecībā uz iestāžu progresu pieņemto pasākumu īstenošanā, kā arī saistībā ar pieņemto pasākumu efektivitāti un to ekonomisko un sociālo ietekmi.
- (2) Pēc ievērojamā 3% krituma reālā izteiksmē 2012. gadā ir sagaidāms, ka ekonomiskā aktivitāte pakāpeniski atjaunosies, sākot no 2013. gada otrās puses, kad ceturkšņa izaugsmes rādītāji atgriezīsies pozitīvā teritorijā. Raugoties nākotnē, paredzams, ka ekonomikas atveseļošanās 2014. gadā paātrināsies, neraugoties uz "pretvēju", ko rada iekšzemes patēriņš. Makroekonomikas riski ir paaugstinājušies. Konkrēti, vairāk kā tika sagaidīts ir pasliktinājusies ekonomiskā situācija dažās Eurozonas valstīs un tas varētu ietekmēt Portugāli.
- (3) Budžeta deficīta mērķis 2012. gadam 5% no IKP apmērā paliek spēkā, lai gan pastāv daži riski. Kamēr budžeta izpilde attiecībā uz izdevumiem tiek kontrolēta, ieņēmumi līdz oktobrim turpina atpalikt no jau tā samazinātajiem mērķiem. Tiek ieviesti papildu taupības pasākumi aptuveni 0,3% apmērā no IKP, lai sasniegtu budžeta deficīta mērķi, bet pastāv dažas neskaidrības attiecībā uz to gala iznākumu. Visbeidzot, statistikas iestādes joprojām izvērtē, vai lidostas koncesijas pārdošana (ANA), kas tiek lēsta 0,7% apmērā no IKP, var tikt uzskatīta par deficītu samazinošu darbību.
- (4) 2013. gada budžeta likums, kas tika pieņemts 27. novembrī, ietver diskrecionārus pasākumus vairāk nekā 3% apmērā no IKP, lai sasniegtu deficīta mērķi 4 ½% no IKP 2013. gadā. Budžeta izdevumu daļā ir paredzēta ievērojama algu samazināšana publiskajā sektorā, samazinot nodarbinātības līmeni un atlīdzību par virsstundu darbu un citas kompensācijas. Tiks padziļināti racionalizācijas centieni veselības aprūpes sektorā, valsts uzņēmumos (VU) un publiskā un privātā sektora partnerībā (PPP), un sociālo tēriņu racionalizācija turpināsies. Attiecībā uz ieņēmumiem budžets paredz iedzīvotāju ienākuma

¹ OV L 118, 12.5.2010., 1. lpp.

nodokļa (IIN) visaptverošu reformu, kas samazinās izņēmumu skaitu un palielinās vidējo nodokļa likmi saskaņā ar Eiropas standartiem, vienlaikus saglabājot progresivitāti un samazinot nodokļa atvieglojumus. Turklāt ir noteikta 3,5% papildmaksa ar nodokli apliekamai ienākumu daļai virs minimālās algas un solidaritātes papildmaksa 2,5% apmērā ienākumiem, kas pārsniedz augšējo nodokļa robežu un 5% ienākumiem virs EUR 250 000. Uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumi ir palielināti, ierobežojot atskaitījumus par procentu maksājumiem, samazinot sliekšni, no kura piemēro visaugstāko likmi peļņai un cita starpā, mainot metodiku īpašai priekšapmaksai uzņēmumiem, ko apliek ar nodokli kā grupu. Budžetā ir ietvertas arī izmaiņas attiecībā uz netiešo aplikšanu ar nodokļiem, īpaši palielinot akcīzes nodokļus tabakai, alkoholam un dabas gāzei, paplašinot īpašuma nodokļu bāzi pēc īpašumu pārvērtēšanas un izveidojot finanšu darījumu nodokli. Turklāt palielināsies sociālās iemaksas, jo tās tiks iekasētas no valsts darbiniekiem noteiktajiem papildu maksājumiem un bezdarbnieku pabalstiem.

- (5) Ņemot vērā budžeta pasākumus, 2013. gadā ieņēmumu palielinājums veidos 80% no fiskālās korekcijas, savukārt atlikušos 20% veidos izdevumu samazinājums (pēc apsvērumiem par ietekmi, ko rada valsts sektora 13. algas atjaunošana un koeficienta 1,1 piemērošana ikmēneša pensijai, ievērojot Konstitucionālās tiesas lēmumu). Ņemot vērā riskus, kas saistīti ar izteikti uz ieņēmumiem balstītu korekciju, iestādes gatavo ārkārtas pasākumus 0,5% no IKP apmērā, kas tiks piemēroti, ja riski īstenojas. Pasākumi aptvers galvenokārt izdevumu ietaupījumus, jo īpaši turpmāku algu samazinājumu, un tie tiks precizēti 2013. gada sākumā – pirms septītās pārskatīšanas sākuma.
- (6) Budžeta korekcijas process balstās uz virkni strukturālu pasākumu, lai pastiprinātu kontroli pār valsts izdevumiem un uzlabotu ieņēmumu iekasēšanu. Konkrēti, ir paredzēta visaptveroša budžeta struktūras reforma, lai to saskaņotu ar budžeta procedūru un pārvaldības labāko praksi. Jaunā saistību kontroles sistēma sāk uzrādīt rezultātus, bet īstenošana ir stingri jāuzrauga, lai nodrošinātu, ka saistības ir saskaņā ar finansējumu. Reformas valsts pārvaldē, kuras jau ir devušas ievērojamus ietaupījumus, turpināsies. Svarīgākās reformas, lai pārstrukturētu ieņēmumu administrēšanu ir gandrīz pabeigtas, un iestādes uzlabo uzraudzību un nostiprina ieņēmumu atbilstību. Ir uzsāktas jaunas sarunas par PPP, un tiek prognozēti būtiski ietaupījumi 2013. gadam un turpmākajiem gadiem. Ir sagaidāms, ka valsts uzņēmumi kopumā līdzsvaros darbību līdz šī gada beigām. Reformas veselības aprūpes nozarē rada ievērojamus ietaupījumus, un to īstenošana kopumā turpinās atbilstoši mērķiem.
- (7) Ir uzsākta visaptveroša izdevumu pārbaude ar mērķi palielināt sabiedrisko pakalpojumu efektivitāti un taisnīgumu, vienlaikus radot izdevumu ietaupījumu aptuveni 4 miljardu euro apmērā jeb 2,5% no IKP. Šī pasākuma mērķis ir samazināt valsts sektora funkciju un struktūru trūkumus un pārdalīt resursus uz izaugsmi vērstām jomām. Identifikācija, kvantitatīva noteikšana un pasākumu ieviešanas grafiks ir jāprecizē līdz 2013. gada februārim. Stabilitātes programma 2013. gadam sniegs papildu informāciju par vidēja termiņa fiskālās konsolidācijas plānu.
- (8) Pie Komisijas pašreizējās prognozes par nominālā IKP pieaugumu (-1,0% 2011. gadā, -2,3% 2012. gadā, 0,3% 2013. gadā un 2% 2014. gadā) un fiskālajiem mērķiem 5% apmērā no IKP 2012. gadā, 4 ½% 2013. gadā un 2 ½% 2014. gadā, ir sagaidāms, ka parāda un IKP attiecība būs šāda: 108,1% 2011. gadā, 120% 2012. gadā, 122,2% 2013. gadā un 122,3% 2014. gadā. Parāda un IKP attiecība izlīdzinātos sākot no 2012. gada un sāktu samazināties pēc 2014. gada, pieņemot, ka deficīts turpmāk samazināsies. Parāda dinamiku ietekmē virkne ārpusbilances operāciju, tostarp apjomīgu finanšu aktīvu iegādes, jo īpaši iespējamai banku rekapitalizācijai un valsts uzņēmumu finansējumam, un atšķirības starp uzkrātajiem un izmaksātajiem procentiem.

- (9) Kapitāla palielināšana līdz 8,2 miljardiem euro ir gandrīz pabeigta, un tas ļaus dalībniecēm bankām atbilst EBI noteiktajām kapitāla rezervēm, kā arī pamata 1. līmeņa kapitāla programmas mērķim 10% gada beigās. Paredzamais attiecības aizdevumi/noguldījumi mērķis 120% līdz 2014. gadam, visticamāk, tiks sasniegts, un šobrīd dažas bankas jau ir zem šā sliekšņa. Centieni dažādot uzņēmumu finansējuma avotus tiek pastiprināti. Tiesību akti par banku neregulējumu ieskaitot sanācijas plānus, pagaidu bankas un neregulējuma fondu ir pabeigšanas fāzē.
- (10) Turpmāki panākumi tiek gūti izaugsmi un konkurētspēju veicinošu strukturālo reformu īstenošanā. Papildus aktīvas darba tirgus politikas stiprināšanai iestādēm ir jāsamazina atlaišanas pabalsti, lai veicinātu darba tirgus elastību un darba vietu radīšanu. Vidējās izglītības un arodmācības rīcības plānu īstenošana kopumā norit kā paredzēts.
- (11) Pakalpojumu direktīvas transponēšana ar mērķi samazināt šķēršļus ienākšanai tirgū un sekmēt konkurenci un ekonomisko darbību, atvieglojot piekļuvi jauniem tirgus dalībniekiem dažādās ekonomikas nozarēs, noris pietiekami ātrā tempā. Licencēšanas procedūras un cita veida administratīvās procedūras arī tiek vienkāršotas dažādās ekonomikas nozarēs, tādās kā vide un teritorijas plānošana, lauksaimniecība un lauku attīstība, rūpniecība un ģeoloģija. Patlaban ir sagatavošanā pamata likums, kas noteiks galvenos svarīgākos valsts regulatora iestādes (VRI) darbības principus, tai paredzot ievērojamu neatkarības un autonomijas pakāpi.
- (12) Tiesu sistēmas reformas turpina attīstīties saskaņā ar paredzēto grafiku. Ir gūti turpmāki panākumi, samazinot neizskatīto lietu skaitu un īstenojot plašākas reformas, piemēram, veicot tiesu apgabalu ģeogrāfisku reorganizēšanu un Civilprocesa kodeksa reformu.
- (13) Katrs pasākums, ko pieprasa šis lēmums ir svarīgs, lai atjaunotu ekonomiskās un finanšu situācijas stabilitāti Portugālē un atgūtu tās spēju sevi finansēt tirgū,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU:

1. pants

Īstenošanas lēmuma 2011/344/ES 3. pantu groza šādi:

- 1) lēmuma 7. punktu aizstāj ar šādu:

“7. Saskaņā ar saprašanās memorandu Portugāle 2013. gada laikā pieņem šādus pasākumus:

- a) vispārējās valdības budžeta deficīts 2013. gadā nepārsniedz 4½% no IKP. 2013. gada budžetā ietver nepārtrauktus konsolidācijas pasākumus vismaz 3% apmērā no IKP, kuru mērķis ir samazināt vispārējās valdības budžeta deficītu 3. punktā minētajā laikposmā. Portugāles valdība pēta veidus, kā palielināt izdevumu samazināšanas komponenti 2013. gada kopējā konsolidācijas pasākumu paketē, lai nodrošinātu izaugsmei draudzīgu vidēja termiņa fiskālo korekciju, kas vērsta uz izdevumu daļu. Ņemot vērā budžeta izpildes riskus, Portugāles valdība līdz 2013. gada sākumam sagatavo ārkārtas pasākumus 0,5% no IKP apmērā, kuri jāaktivizē, ja šie riski iestājas;
- b) 2013. gada budžetā ietver ieņēmumu palielināšanas pasākumus, jo īpaši iedzīvotāju ienākuma nodokļa reformu, kas vienkāršo nodokļa struktūru, paplašina nodokļu bāzi, likvidējot dažas nodokļu priekšrocības, un paaugstina vidējās nodokļa likmes, vienlaikus saglabājot progresivitāti, tajā ietver arī uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes paplašinājumu,

ieguldījumu ienākuma nodokļa likmes palielinājumu, akcīzes nodokļu pieaugumu un izmaiņas kārtējā īpašumu aplikšanā ar nodokļiem;

- c) 2013. gada budžetā ietver izdevumu taupības pasākumus, jo īpaši valsts pārvaldes, izglītības, veselības aprūpes un sociālo pabalstu racionalizāciju, algu izdevumu samazinājumu, samazinot pastāvīgā un pagaidu personāla skaitu un samaksu par virsstundu darbu, valsts un privātā sektora sociālo pārskatījumu un subsīdiu racionalizāciju, pārskatījumu vietējām un reģionālajām pašvaldībām samazinājumu un valsts īpašumā esošo uzņēmumu darbības un kapitālo izdevumu samazinājumu;
- d) Portugāle turpina īstenot privatizācijas programmu;
- e) Portugāle izstrādā vietējā līmeņa valdības iestādēm kopējas ieņēmumu prognozēšanas vadlīnijas;
- f) Portugāle padziļina kopēju pakalpojumu izmantojumu publiskā sektora pārvaldē;
- g) Portugāle samazina nozaru ministriju vietējo filiāļu skaitu (piemēram, nodokļu, sociālās drošības, tieslietu), apvienojot tās vienas pieturas aģentūrā un attīstot turpmāku e-administrāciju arī pēc programmas pabeigšanas;
- h) Portugāle turpina slimnīcu tīkla reorganizāciju un racionalizāciju, specializējot, koncentrējot un samazinot slimnīcu sniegtos pakalpojumus, apvienojot slimnīcu vadību un darbību. Pabeidz darbības plāna īstenošanu līdz 2013. gada beigām;
- i) Ar starptautisku reputāciju ieguvušu ekspertu atbalstu un saskaņā ar grozījumiem Jaunajā pilsētas īpašumu izvērtēšanas likumā [New Urban Lease Act Law] 6/2006 un dekrētlukumā, kas vienkāršo renovācijas administratīvo procedūru, Portugāle veic esošā mājokļu tirgus izvērtējumu;
- j) Portugāle izstrādā zemes reģistrācijas sistēmu attiecībā uz visu valsti, lai iegūtu daudz vienmērīgāku ieguvumu un izmaksu sadalījumu, veicot pilsētu plānojumu;
- k) Portugāle pilnībā izmanto vadības rīku, lai analizētu, uzraudzītu un novērtētu izglītības un mācību politikas rezultātus un ietekmi un nodibina references profesionālās skolas;
- l) Portugāle pabeidz plānoto sektoriālo grozījumu pieņemšanu, kas nepieciešami, lai pilnībā īstenotu Pakalpojumu direktīvu;
- m) Portugāle ievieš pasākumus ar mērķi sasniegt stabilu neizskatīto izmeklēšanas lietu samazinājumu kontekstā ar neizskatīto tiesu lietu izskatīšanu;
- n) Portugāle pieņem pamata likumu par galvenajām valsts regulatora iestādēm, lai garantētu to pilnīgu neatkarību un finanšu, administratīvās un vadības autonomiju;
- o) Portugāle uzlabo uzņēmējdarbības vidi, pabeidzot atliktās reformas administratīvā sloga samazināšanai [kontaktpunktu (PDK), ko paredz Pakalpojumu direktīva un „nulle atļaujas” projekti] un veicot turpmāku pašreizējo licencēšanas procedūru un noteikumu vienkāršošanu un citu administratīvo slogu ekonomikā mazināšanu, kas ir galvenais šķērslis, kas kavē saimnieciskās darbības attīstību;
- p) Portugāle pabeidz ostas darba tiesību aktu un ostas pārvaldes sistēmas reformu, tostarp ostu ekspluatācijas koncesiju reformu;
- q) Portugāle īsteno pasākumus, kas veicina transporta sistēmas darbību;

- r) Portugāle īsteno pasākumus, ar ko likvidē enerģijas tarifu parādu, un pilnībā transponē ES Trešo tiesību aktu paketi enerģētikas jomā.”

* OV L 376, 27.12.2006., 36. lpp.

** OV L 255, 30.9.2005., 1. lpp.

*** OV L 48, 23.2.2011., 1. lpp.

- (2) lēmuma 9. punktu aizstāj ar šādu:

“9. Nolūkā atgūt uzticību finanšu nozarei Portugāle atbilstoši pārstrukturē savu banku sektoru un nodrošina sakārtotu parādsaistību samazināšanas procesu. Šajā nolūkā, lai uzturētu finanšu stabilitāti, Portugāle īsteno Portugāles banku sektora stratēģiju, par ko panākta vienošanās ar Komisiju, ECB un SVF. Konkrēti, Portugāle:

- a) iesaka bankām ilgtspējīgā veidā stiprināt to nodrošinājumu rezerves;
- b) nodrošina līdzsvarotu un sakārtotu parādsaistību samazināšanu banku sektorā, kas joprojām ir ļoti būtisks uzdevums, lai uz visiem laikiem likvidētu finansējuma nelīdzsvarotību. Banku finansējuma plāni vērsti uz aizdevumu un noguldījumu attiecības samazinājumu 2014. gadā līdz orientējoši aptuveni 120% un uz atkarības samazināšanu no Eurozonas finansējuma vidējā termiņā. Minētos finansējuma plānus pārskata reizi ceturksnī;
- c) veicina finansējuma alternatīvas uzņēmumiem un jo īpaši MVU, izmantojot dažādus pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot to pieeju kapitāla tirgiem un eksporta kredīta apdrošināšanai;
- d) turpina racionalizēt valsts īpašumā esošo *CGD* grupu;
- e) optimizē līdzekļu atgūšanas procesu, ko *BPN* nodevusi trīs īpašam nolūkam dibinātām sabiedrībām, kas atrodas valsts īpašumā, uzticot līdzekļu pārvaldību kā ārpakalpojumu profesionālai trešai pusei ar pilnvarām pakāpeniski laika gaitā atgūt līdzekļus. Portugāles valdība izvēlas kredītu pārvaldītāju, izmantojot konkursa procedūru, un pilnvarās iekļauj atbilstīgus stimulus, lai maksimāli īstenotu līdzekļu atgūšanu un samazinātu darbības izmaksas. Portugāles valdība nodrošina savlaicīgu meitasuzņēmumu un pārējo divu valstij piederošo īpašam nolūkam dibināto sabiedrību aktīvu realizāciju;
- f) pamatojoties uz sākotnējiem priekšlikumiem, kas sekmē uzņēmumu finansējuma alternatīvu diversifikāciju, izstrādā un īsteno risinājumus, kas uzņēmumiem nodrošina tradicionāliem banku kredītu resursiem alternatīvu finansējumu. Portugāles valdība novērtē Savienības prasībām atbilstīgo valdības finansēto eksporta kredītu apdrošināšanas sistēmas efektivitāti nolūkā veikt ES tiesību aktiem atbilstošus pienācīgus pasākumus eksporta veicināšanai;
- g) nodrošina sākotnējos un periodiskos noregulējuma fonda finansēšanas pasākumus divos posmos — pirmkārt, apstiprina dekrētu par banku iemaksām noregulējuma fondā un, otrkārt, apstiprina uzraudzības paziņojumu par banku īpašām periodiskām iemaksām, pieņem uzraudzības paziņojumus par noregulējuma plāniem. Īstenojot banku atveseļošanas un noregulējuma plānus, dod priekšroku tām, kam ir sistēmiska ietekme;

- h) ievieš finanšu iestādēm domātu sistēmu, kā iesaistīties ārpustiesas mājsaimniecību parādu pārstrukturizācijā, atvieglo uzņēmumu pieteikšanos parādu pārstrukturēšanai un īsteno rīcības plānu, lai veicinātu sabiedrības informētību par pārstrukturēšanas līdzekļiem;
- i) iesniedz Parlamentam grozījumus tiesiskajā regulējumā attiecībā uz piekļuvi publiskā sektora kapitālam, lai ļautu valstij, ievērojot stingrus nosacījumus un saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem, kontrolēt iestādi un veikt obligātas rekapitalizācijas.”

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Portugālei.

3. pants

Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*